

ผนวก ข

คำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9691/2544

บริษัท โฮปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด โจทก์

กรุงเทพมหานคร จำเลย

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 มาตรา 25, 26

หนังสือที่จำเลยมีถึงผู้อำนวยการเขตจตุจักรชี้แจงว่าจำเลยเช่าที่ดินจากการรถไฟแห่งประเทศไทยมีกำหนดระยะเวลา 3 ปี โรงเรือนหรืออาคารที่ก่อสร้างขึ้นเป็นลักษณะชั่วคราว จำเลยจึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทั้งมีสิทธิที่จะขอคืนภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ชำระไปแล้ว และหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษีโรงเรือนและที่ดินและรายละเอียดเกี่ยวกับการชำระหนี้สินของจำเลยภายหลังถูกรัฐบาลออกเลิกสัญญาสัมปทานก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความโอนกรรมสิทธิ์อาคารสำนักงานชั่วคราวที่พิพาทให้แก่บริษัทแล้ว จำเลยจึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้น มิใช่คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475

(ทองหล่อ โฉมงาม - สมศักดิ์ วงศ์เย็น - โนรี จันทร์ทอ)

ศาลภาษีอากรกลาง - นายรัถยา สัตยาบัน

แหล่งที่มา กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา (DEKA2000)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2208/2549

นางเสมอใจ แก้วรัตนอัมพร โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

มาตรา 2, 3 ป.ร.ษฎ.กร มาตรา 91/10 (เดิม), 91/2 (6)

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 มาตรา 3 (6)

โจทก์ขายที่ดินตามฟ้องในขณะที่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 ใช้บังคับ และเป็นการขายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งโจทก์จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไปตามมาตรา 91/10 (เดิม) แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น การที่โจทก์มิได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลา โจทก์จึงต้องรับผิดชอบเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มด้วย แม้ต่อมาจะมีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 342) พ.ศ. 2541 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 และให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 ก็มีผลต่อการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป ไม่มีผลต่อการขายที่ดินของโจทก์และความรับผิดชอบในการเสียภาษีของโจทก์ที่มีอยู่แล้วแต่อย่างใด โจทก์จึงไม่มีสิทธิขอคืนภาษีและจำเลยไม่ต้องคืนภาษีที่โจทก์ชำระแล้วแก่โจทก์

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินภาษีธุรกิจเฉพาะจำนวน 96,376.50 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือน นับแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2545 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง

ศาลภาษีอากรกลางพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยโดยกำหนดค่าทนายความ 2,500 บาท

โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์ซื้อที่ดินตามฟ้องมาเมื่อปี 2534 อีกประมาณ 1 ปีต่อมาโจทก์ขายที่ดินทั้งสามแปลงแก่ผู้อื่น ซึ่งเข้าลักษณะตาม

หลักเกณฑ์ในพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 ที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น โดยมีได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ จนกระทั่งจำเลยเชิญโจทก์ไปพบเพื่อสอบถาม โจทก์จึงยื่นแบบแสดงรายการภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ.40) เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2545 เป็นภาษีเบี่ยปรับและเงินเพิ่มตามจำนวนที่จำเลยคำนวณโดยอาศัยราคาประเมินของกรมที่ดินเป็นฐานภาษี และโจทก์ชำระภาษีบางส่วน 96,376.50 บาท ยังค้างชำระเงินเพิ่มกับภาษีบำรุงเทศบาลอยู่อีก 96,376.50 บาท เพราะจำเลยอนุมัติให้งดเบี่ยปรับ ต่อมาวันที่ 2 ธันวาคม 2545 โจทก์ขอคืนเงินภาษีจำนวนนั้นพร้อมดอกเบี้ยโดยอ้างว่ามีการยกเลิกพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 ที่มีผลบังคับใช้ในขณะที่โจทก์ขายที่ดินตามฟ้องแล้ว ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่า จำเลยต้องคืนเงินภาษีธุรกิจเฉพาะจำนวนนั้นแก่โจทก์หรือไม่ เห็นว่า โจทก์ขายที่ดินตามฟ้องในขณะที่พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 ใช้บังคับ และเป็นการขายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งโจทก์จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไปตามมาตรา 91/10 (เดิม) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น การที่โจทก์มีได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาโจทก์จึงต้องรับผิดชอบเบี่ยปรับและเงินเพิ่มด้วย แม้ต่อมาจะมีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 342) พ.ศ. 2541 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 และให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 โดยไม่มีบทเฉพาะกาลให้จำเลยยังคงมีอำนาจจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างชำระดังที่โจทก์อ้างก็ตาม พระราชกฤษฎีกาฉบับหลังก็มีผลต่อการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป ไม่มีผลต่อการขายที่ดินของโจทก์และความรับผิดชอบในการเสียภาษีของโจทก์ที่มีอยู่แล้วแต่อย่างไร โจทก์จึงไม่มีสิทธิขอคืนภาษีและจำเลยไม่ต้องคืนภาษีที่โจทก์ชำระแล้วแก่โจทก์ ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาชอบแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ 2,000 บาท แทนจำเลย

(ธนพจน์ อารยลักษณ์ - ทองหล่อ โฉมงาม - โนรี จันทรทพร)

ศาลภาษีอากรกลาง - นายประเสริฐ ใหญ่ประดิษฐ์

แหล่งที่มา (DEKA2000)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4389/2547

บริษัทภูเก็ตสโหมไทย จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

ประมวลรัษฎากร มาตรา 20, 34, 82/5 (2), 86/4

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 37

ใบกำกับภาษีซื้อซึ่งมีข้อความครบถ้วนตามประมวลรัษฎากร มาตรา 86/4 ระบุที่อยู่ของโจทก์ซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าตามที่อยู่ซึ่งเป็นสถานประกอบการจริง แม้ไม่ตรงกับที่ที่โจทก์จดทะเบียนนิติบุคคลและที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ก็ไม่ถือว่าเป็นใบกำกับภาษีซื้อที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญอันจะต้องห้ามไม่ให้นำมาหักจากภาษีขายตามมาตรา 82/5 (2)

หนังสือแจ้งการประเมินและคำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อทำเป็นหนังสือต้องทำให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 37 คือต้องให้เหตุผลไว้ด้วยทั้งเหตุผลในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ เหตุผลในข้อกฎหมายที่อ้างอิงและเหตุผลในข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ แม้การแจ้งการประเมินและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 20 และ 34 มิได้ระบุว่าต้องให้เหตุผล แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 37 จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 แทน คือ ต้องให้มีเหตุผลไว้ด้วย เมื่อหนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคล หนังสือแจ้งการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวไม่ได้ให้เหตุผลไว้ จึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 37

(องอาจ โจรนสุพจน์ - วิชัย ชื่นชมพูนุท - ภาคพงศ์ วงศ์ศรีภูมิเทศ)

ศาลภาษีอากรกลาง - นายสนธิศาสตร์ เจตนวราพงศ์

แหล่งที่มา กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา (DEKA2000)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 953/2543

บริษัท ลูกกลิ้งอุตสาหกรรมไทย จำกัด โจทก์
สหภาพบาลบางปู กับพวก จำเลย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรคสอง
พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 มาตรา 31 วรรคหนึ่ง

ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มิได้กำหนดวิธีการนับระยะเวลาไว้ โดยเฉพาะ ฉะนั้นจึงต้องอาศัยการนับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรคสอง โจทก์ได้รับแจ้งค่าเช่าที่ขาดเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2542 การนับระยะเวลาจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 12 มกราคม 2542 เป็นวันแรกและครบกำหนด 30 วันในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542 โจทก์ฟ้องคดีวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2542 จึงเป็นการฟ้องคดีภายใน 30 วัน ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ

(ธีรศักดิ์ เตี้ยวัฒนานนท์ - สันติ ทักกราล - ณรงค์ศักดิ์ วิจิตรสาระวงศ์)

ศาลภาษีอากรกลาง - นางสาวประภาพรรณ อุดมจรรยา

แหล่งที่มา กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา (DEKA2000)

คำพิพากษาฎีกาที่ 2153/2540

บริษัท เซ็นทรัลเทรดดิ้ง จำกัด โจทก์

กรมสรรพากร กับพวก จำเลย

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 มาตรา 18

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 29

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคแรก

ประมวลรัษฎากร มาตรา 14, 77, 77/1 (20)

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีอากรประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 14 และมาตรา 77 ซึ่งหากผู้ต้องเสียภาษีไม่ยื่นเสียภาษีหรือเสียภาษีไว้ไม่ถูกต้องเจ้าพนักงานประเมินเมื่อตรวจสอบพบแล้วจะทำการประเมินภาษีแล้วแจ้งจำนวนภาษีที่จะต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษี ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 18 เมื่อรับแจ้งแล้วผู้ต้องเสียภาษียังมีสิทธิที่จะอุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และศาลต่อไปตามลำดับได้ จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ก่อนทำการประเมินและแจ้งไปยังผู้ต้องเสียภาษี ยังไม่อาจถือได้ว่าผู้ต้องเสียภาษีเป็นหนี้ภาษีที่แน่นอนเมื่อยังถือไม่ได้ว่าเป็นหนี้ภาษีที่แน่นอน ผู้ต้องเสียภาษีจึงยังไม่อาจที่จะตกลงสละสิทธิหรือประนีประนอมยอมความในหนี้ภาษีนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850 ได้ ฉะนั้นข้อตกลงตามบันทึกข้อตกลงที่โจทก์ได้ทำไว้ก่อนมีการประเมินภาษีดังกล่าวจึงยังถือไม่ได้ว่าเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งจำเลยที่ 1 ก็ยอมรับในข้อนี้ ดังจะเห็นได้ว่าต่อมาเจ้าพนักงานประเมินของจำเลยที่ 1 ได้แจ้งการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มไปยังโจทก์ หลังจากนั้นโจทก์ได้อุทธรณ์การประเมินภาษีดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวยอมรับการอุทธรณ์รวมทั้งวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ ซึ่งหากจำเลยที่ 1 เห็นว่า บันทึกข้อตกลงของโจทก์เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความอันมีผลทำให้หนี้ภาษีอากรระงับและโจทก์มีความผูกพันต้องชำระหนี้ให้จำเลยที่ 1 ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามข้อต่อสู้และตามที่จำเลยทั้งสองอุทธรณ์แล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นใดที่จำเลยที่ 1 จะต้องแจ้งการประเมินภาษีไปยังโจทก์ รวมทั้งไม่จำเป็นต้องรับอุทธรณ์การประเมินและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้อีกกรณียังฟังไม่ได้ว่าบันทึกข้อตกลงของโจทก์เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความอันมีผลทำให้

การเรียกร้องหนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จำเลยที่ 1 เรียกร้องจากโจทก์กระชั้น โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนการประเมินของเจ้าพนักงานประเมินพร้อมทั้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ได้

ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 77/1 (20) และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2534 มาตรา 18 วรรคหนึ่งและวรรคสี่นั้น แม้สถานที่เก็บสินค้าจะถือว่าเป็นสถานที่ประกอบกิจการซึ่งในกรณีปกติจะต้องยื่นคำขอเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าคงเหลือเป็นรายสถานประกอบการก็ดี แต่ก็มีข้อยกเว้นว่าหากผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุมัติจากอธิบดีของจำเลยที่ 1 ให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีรวมกันแล้ว ในการขอเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ผู้ประกอบการดังกล่าวยื่นคำขอเครดิตรวมกัน กรณีนี้โจทก์ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้รับอนุมัติจากอธิบดีของจำเลยที่ 1 ให้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มรวมกันแล้ว และโจทก์ก็ได้ยื่นคำขอเครดิตในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าคงเหลือที่สำนักงานใหญ่ ที่สาขาและที่เก็บสินค้ารวมกันแล้ว นอกจากนี้ยังปรากฏว่าอธิบดีของจำเลยที่ 1 เห็นชอบในกรณีนี้ด้วย โจทก์จึงมีสิทธิได้รับเครดิตภาษีสำหรับสินค้าคงเหลือของโจทก์ที่เก็บไว้ในคลังสินค้าเลขที่ 9/2 หมู่ที่ 6 ถนนบางนา-ตราด ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลีจังหวัดสมุทรปราการ และที่เลขที่ 19 - 23 ซอยพิชิต ถนนมหาไชย แขวง-วังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานครด้วย

ในบัญชีระบุนุพยานโจทก์อ้างระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการปฏิบัติงานกรรมวิธีแสดงแบบรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 6 มกราคม 2535 และระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการปฏิบัติงานกรรมวิธีแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2536 ลงวันที่ 22 กันยายน 2536 เป็นพยาน แต่ศาลภาษีอากรกลางมิได้นำเอกสารดังกล่าวมาวินิจฉัยฟังข้อเท็จจริงแต่อย่างใด ฉะนั้นการที่จำเลยอุทธรณ์เพื่อให้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการยื่นบัญชีระบุนุพยานของโจทก์ดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคแรก ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้

(สันติ ทักวาล - สุนพ กิริติยุติ - ชลอ ทองแย้ม)

ศาลภาษีอากรกลาง - นางสาวเกดแก้ว สรรศรี

แหล่งที่มา กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา (DEKA2000)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4459/2536

บริษัท สุรามหาราษฎร์ จำกัด (มหาชน) โจทก์
กรุงเทพมหานคร กับพวก จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 มาตรา 8

โจทก์เป็นผู้เช่าโรงเรือนพิพาท สัญญาเช่ากำหนดให้โจทก์เป็นผู้ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนผู้ให้เช่า เมื่อโจทก์ได้ชำระค่าภาษีแก่จำเลยที่ 1 เกินไปตามที่โจทก์อ้างในฟ้อง โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องขอคืนเงินภาษีส่วนที่เกินได้ แม้สัญญาเช่าจะกำหนดอัตราค่าเช่าไว้ แต่ตามสัญญาเช่าดังกล่าวโจทก์ต้องให้ผลประโยชน์แก่ผู้ให้เช่าเพื่อตอบแทนการให้เช่าอีกหลายประการ มีเหตุทำให้เห็นว่า อัตราค่าเช่าตามสัญญาเช่ามีใช้ค่าเช่าอันครบถ้วนแท้จริง ถือไม่ได้ว่าเป็นจำนวนเงินอันสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่งๆ พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจแก้หรือคำนวณค่ารายปีเสียใหม่ได้

(สุนพ กীরติยติ - เจริญ นิลเอสงส์ - กุ้เกียรติ สุนทรบุระ)

แหล่งที่มา ของผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา (ADMIN)

คำพิพากษาฎีกาที่ 1550/2482

บริษัท แม่น้ำมอเตอร์ไบต์ จำกัด โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57, 161

อธิบดีกรมสรรพากรไม่ให้คำชี้ขาดภายในเวลาอันสมควร ผู้รับประเมินยื่นฟ้องเรียกเงินค่าภาษีคืนต่อศาลได้ กรณีที่ศาลสั่งให้ผู้แพ้คดีในที่สุดเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมชั้นฎีกา

โจทก์ฟ้องเรียกเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินคืนจากจำเลยหลายรายรวมเป็นเงิน 1343 บาท 67 สตางค์

จำเลยต่อสู้ว่า ได้ประเมินเก็บค่าภาษีจากโจทก์ถูกต้องแล้ว และตัดฟ้องว่าโจทก์ไม่มีอำนาจนำคดีมาสู่ศาล เพราะคำร้องอุทธรณ์ของโจทก์ยังไม่ได้รับคำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร

ศาลแพ่งวินิจฉัยว่า อธิบดีกรมสรรพากรไม่ได้ให้คำชี้ขาดภายในเวลาอันสมควร โจทก์จึงนำคดีมาฟ้องได้ ในที่สุดพิพากษาให้จำเลยคืนค่าภาษีเพียง 11 บาท 50 สตางค์

โจทก์จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า กฎหมายบัญญัติไว้ชัดว่า ให้ผู้รับประเมินอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานต่ออธิบดีกรมสรรพากรได้ เมื่ออธิบดีกรมสรรพากรให้คำชี้ขาดแล้ว ผู้รับประเมินไม่พอใจก็นำคดีสู่ศาลได้ภายใน 10 วัน ไม่มีข้อความอย่างใดเลยที่ว่าถ้าอธิบดีกรมสรรพากรไม่ได้ให้คำชี้ขาดภายใน 10 วันให้ผู้รับประเมินนำคดีสู่ศาลได้ จึงเห็นว่าโจทก์ไม่มีอำนาจนำคดีมาฟ้อง จึงพิพากษายกฟ้อง

โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าในกรณีที่อธิบดีกรมสรรพากรไม่ให้คำชี้ขาดภายในเวลาอันสมควร ไม่มีกฎหมายระบุให้ผู้รับประเมินปฏิบัติอย่างไรและไม่มีกฎหมายใดห้ามผู้รับประเมินนำคดีสู่ศาล ทั้งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินก็มีความมุ่งหมายให้ผู้เสียภาษีไปโดยไม่ถูกต้องฟ้องเรียกเงินคืนได้ด้วย ผู้รับประเมินจึงนำคดีสู่ศาลได้ ถ้าฟ้องศาลไม่ได้แล้วผู้รับประเมินก็ไม่มีโอกาสได้รับเงินคืน จึงพิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้พิจารณาอุทธรณ์โจทก์จำเลยใหม่ ค่าธรรมเนียมชั้นฎีกาให้ผู้แพ้คดีในที่สุดเป็นผู้เสีย

(อรรถกถา - อิศรภักดี - ตูปลาตร์)

ศาลชั้นต้น - หลวงสารนิยประศาสน์

ศาลอุทธรณ์ - พระนาถปรีชา

แหล่งที่มา กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา (DEKA2000)

คำพิพากษาฎีกาที่ 1349/2543

กรมศุลกากร กับพวก โจทก์
บริษัท นครไทยสตีลเวอร์ค จำกัด จำเลย

เรื่อง อุทธรณ์การประเมิน

ประมวลรัษฎากร มาตรา 30 (1)

พนักงานเจ้าหน้าที่กองพิธีการและประเมินอากรของโจทก์ที่ 1 ในฐานะเจ้าพนักงานประเมินตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน (ฉบับที่ 2) เรื่องประกาศยกเลิกและแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินตามประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2513 ได้มีหนังสือแจ้งให้จำเลยไปปฏิบัติพิธีการชำระภาษีอากรที่ขาดให้ครบถ้วน โดยประเมินค่าอากร ภาษีการค้า และภาษีส่วนท้องถิ่นพร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม ถือได้ว่าเจ้าพนักงานประเมินได้ประเมินและแจ้งการประเมินให้จำเลยต้องชำระภาษีการค้าและภาษีส่วนท้องถิ่นตามประเภทพิกัตที่สั่งให้จำเลยแก้ จำเลยต้องอุทธรณ์การประเมินภาษีดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ก่อนตามมาตรา 30 (1) แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อจำเลยมิได้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภาษีส่วนท้องถิ่นจึงยุติ จำเลยจึงต้องเสียภาษีการค้าและภาษีส่วนท้องถิ่นให้แก่โจทก์ที่ 2

คำพิพากษาฎีกาที่ 6949/2546

บริษัท เว็นโฮลดิ้ง จำกัด โจทก์

กรมสรรพากร จำเลย

เรื่อง หนังสือแจ้งการประเมินภาษี

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 มาตรา 37

ประมวลรัษฎากรมาตรา 19 ถึง 21 และมาตรา 34

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัย หนังสือแจ้งการประเมินภาษีของเจ้าพนักงานประเมินและ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาตรา 37 จึงต้องมีเหตุผล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ หากไม่มียอมขัดต่อบทบัญญัติในมาตรา 37 หนังสือแจ้งการประเมินภาษีและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ซึ่งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงรายละเอียดและเหตุผล ว่าโจทก์เสียภาษีไว้มิถูกต้องอย่างไร จึงขัดต่อมาตรา 37 แม้ประมวลรัษฎากรมาตรา 19 ถึง 21 จะได้ กำหนดวิธีการประเมินภาษีอากรไว้โดยมิได้บังคับว่าจะต้องให้เหตุผลไว้ก็ตาม แต่เมื่อ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 37 วางหลักเกณฑ์ในการออก คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือว่าต้องมีเหตุผลแล้ว หากมีกฎหมายใดที่บัญญัติถึงวิธีปฏิบัติฯ ซึ่งรวมถึงบทบัญญัติตามประมวลรัษฎากรมาตรา 19 ถึง 21 และมาตรา 34 จะต้องปฏิบัติให้ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งตามประมวล รัษฎากรมาตรา 19 ถึง 21 และมาตรา 34 เป็นบทกฎหมายเฉพาะ แต่มีหลักเกณฑ์ที่ประกันความ เป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธี ปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 37 ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำอยู่แล้ว ถือว่าไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ 4475/2529

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยพูนผลบุรีรัมย์ โจทก์
กรมสรรพากร จำเลย

การที่กรมสรรพากรตรวจพบข้อบกพร่องหลายประการในการประเมินเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมจากโจทก์ของเจ้าพนักงานประเมินสำหรับท้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ จึงส่งเรื่องให้เจ้าพนักงานประเมินสำหรับท้องที่สรรพากรเขต 3 นครราชสีมาทำการออกหมายเรียกเพื่อตรวจสอบทบทวนและแก้การประเมินที่ผิดพลาดให้ถูกต้อง หาใช่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายซ้ำในเหตุเดียวกันไม่ แม้โจทก์จะได้เสียภาษีตามการประเมินซึ่งผิดพลาดของเจ้าพนักงานประเมินสำหรับท้องที่จังหวัดบุรีรัมย์ไปแล้ว ก็ไม่เป็นเหตุตัดอำนาจเจ้าพนักงานประเมินที่จะแก้ไขการประเมินนั้นให้ถูกต้อง
